

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 44.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român“, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Andrei baron de Șaguna.

Articol publicat în ziarul german „S. D. Tageblatt“ din Sibiu, Sâmbătă, în 16 Octomvrie n.

Mâne și poimâne serbează biserica greco-orientală, întrunită tocmai acum în congres în Sibiu, centenarul dela nașterea marelui ei Arhiepiscop, Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei baron de Șaguna, născut la 1 Ianuarie 1809 și mort la 28 Iunie 1873.

Baronul Șaguna trece în fața conaționalilor săi în mod nedisputat de cel mai însemnat bărbat, pe care l-a avut poporul român din Ungaria. De un om, cu adevărat mare, și mare pe toate terenele activității sale multiple.

A fost mare ca politician, având o iscusință diplomatică din cele mai rari, cu care a știut întocmi totdeauna lucrurile astfel, ca din situațiile date să iasă folos și bine pe sâmba bisericii sale și a poporului său. Nu s'ar putea spune, că Șaguna a creat situații în politică, deși cu genialitatea sa putea să facă și lucrul acesta, dacă avea la spate un popor, nu mai numărând, dar mai maintat în cultură și bunăstare, de cum era poporul român din Ardeal, abia pe atunci ajuns la conștiință națională și deșteptat din un somn lung politic. Dar Șaguna a știut cum să exploateze situațiile create de vremile în cari a trăit, în favoarea neamului său. A știut să-și câștige din capul locului desăvârșita și nemărginită încredere a cercurilor celor mai înalte, la cari avea mare trecere, parte în urma superiorității sale intelectuale, parte în urma faptului, că se știa, că la spatele lui Șaguna stă întreg poporul românesc, care așteaptă numai semnul, pentru a face aceea ce zice, ori aceea ce vrea Șaguna.

A fost apoi mare Șaguna ca promotor al culturii naționale românești. Când a deschis el tipografa românească în Sibiu, în scopul

ca să tipărească cărți de învățătură pe sama Românilor, și a înființat ziarul „Telegraful Român“, astăzi în anul 67-lea de existență, tot pentru a împărți poporului seu lumina trebuincioasă, — cu drept cuvânt la asemănat cu Moise învățatul Sas *Jacob Rannicher*, într'o disertațiune ținută la anul 1855, zicând, că întocmai ca Moise, a lovit și Șaguna cu toiagul în stânca, din care va isvoră, — cum de fapt a isvorât, — apă vie, apa luminii pe sama poporului românesc, înapoiat în cultură, și mai zicând, că Șaguna e pentru Români și legea ortodoxă aceea ce a fost Honterus pentru reformație și pentru Sași. „Asociațiunea“ din Sibiu e opera lui Șaguna. Seminarul din Sibiu, care îi poartă numele, asemenea. Apoi gimnaziul român superior din Brașov, gimnaziul inferior românesc din Brad, cele mai multe școli populare și multe alte instituții culturale, sunt legate toate de numele lui Șaguna.

A fost mare Șaguna ca spirit conducător, organizator și creator, dar mare a fost și ca chivernisitor, pentru că multe fonduri și fundațiuni, unele astăzi de o respectabilă mărime, pe cari le are arhiepiscopia gr.-or. română din Sibiu, de el au fost întemeiate, fiecare cu scop și mențiune proprie.

Opera cea mai mare săvârșită de Șaguna spre binele și fericirea neamului său este însă și rămâne pentru toate vremile *naționalizarea bisericii sale*, adică, despărțirea ierarhică a Românilor de către Sârbi, cu cari se aflau mai nainte în comunitate bisericească, reînființarea vechei mitropolii greco-ortodoxe române, îngropată la anul 1700, când o parte a Românilor s'a unit cu Roma și a acceptat legea greco-catolică, și *organizarea bisericii sale în spiritul cel mai liberal*, dar totuși în consonanță cu canoanele, astfel, ca biserica gr.-or. română scut și apărare să formeze pe sama credincioșilor ei și în zile grele, când pe alte

terene limba și naționalitatea lor ar putea să fie periclitată.

Șaguna a fost și pe alte terene tot atât de mare, ca pe terenul bisericesc. Numărul cărților compuse și date la lumină de Șaguna, din domeniul literaturii bisericești, e de 25. Intre ele cărți de o extensiune foarte mare, ca însași biblia, pe care a tradus-o de nou, din grecește și slavonește. Cărțile bisericești revăzute și retipărite de Șaguna, dau numărul de 37. Iar cărțile de școală, compuse, ori de Șaguna, ori de alții, dar censurate și tipărite sub controla lui Șaguna, sunt 26. O laboriositate deci și productivitate extraordinară.

Iară că Șaguna ce inimă mare și nobilă avea, se poate vedea din împrejurarea, că deși biserica sa se afla pe atunci în raporturi de dușmănie cu biserica greco-catolică română, el totuși, învingând prejudeciile, a alergat, ca episcop atunci de curând sfințit, la Blaj, metropola bisericii contrare, la adunarea mare națională din 15 Maiu 1848, ținută pe Câmpul libertății, a alergat unde l-a chemat glasul vremii, pentru a se pune în fruntea tuturor Românilor, ca conducător al lor. Locuința și-a luat-o la episcopul celeilalte biserici române, la Leményi, cu care apoi de braț a eșit din biserică.

Era de o concilianță rară Șaguna față de toate națiunile și confesiunile, ale căror interese era în stare să le aperse tot așa de bine, ca interesele bisericii și ale națiunii sale. Dar când se amesteca cineva în sfera sa de activitate, ori nu respecta drepturile și interesele bisericii și ale națiunii sale, era de o energie extraordinară întru apărarea neamului și a bisericii.

Pe lângă toate făpturile sale mari și numeroase, Șaguna avea și dușmani printre Români, pe cum îi are încă și astăzi. Iar când a murit, nu a murit ca om popular. Increderea nemărginită a tuturor Românilor, pe care a avut-o până la anul 1865, de aci încolo nu o mai po-

seda. Motivul a fost politica lui Șaguna, care acum nu mai eră în consonanță cu politica celorlalți fruntași români. Șaguna era de convingerea, că în urma împăcării Monarhului cu Maghiarii, și în urma inaugurării dualismului, Români trebuie să se acomodeze împrejurărilor și să caute a se apropia de Maghiari, pentru a ajunge la înțelegere cu ei. A pledat deci pentru *activitatea parlamentară* a Românilor din Ardeal, pecând ceilalți mulți erau pentru *pasivitate*, care a și fost observată în politica românească timp de aproape 40 de ani. După moarte însă Români au început să recunoască meritele neperitoare ale lui Șaguna, și să dea acestui providențial bărbat al trecutului lor importanța cuvenită, venerându-i memoria și preamărindu-i faptele și numele. Din an în an figura sa a devenit tot mai ideală, personalitatea sa tot mai luminoasă în fața Românilor.

Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei baron de Șaguna, care afară de baronat, mai primise dela Maiestatea Sa multe decorațiuni înalte, a fost înmormântat în comuna Rășinari, la dorința sa expresă, pentru că în cea mai desăvârșită liniște să-și poată dormi somnul de veci, aci, la marginea satului și la poalele munților. La mormântul său se fac dese peregrinaje din partea credincioșilor bisericii sale. Chiar și cei din România, când se află în Sibiu, își țin de datorință să meargă și la Rășinari, ca să depună câte o lacrimă, și une ori și câte o cunună pe mormântul marelui Arhiepiscop român.

Și noi, Sașii, ne purtăm cu mare stimă față de distinsul fiu al poporului român, și cu bucurie aducem memoriei sale tributul recunoștinței. Adevărata mărime omenească e internațională. A te pleca în fața ei, aparțină ea oricărei naționalități, este o datorință, a cărei împlinire ne onorează pe noi înșine!

FOIȘOARĂ.

Concertul Reuniunii noastre de muzică.

Când aștepti oaspeți și casa nu-ți este în ordine, știi cu toții că în ce tablă te găsești. Cam așa fel era situația Reuniunii noastre, când repetițiile trebuiau începute pentru concertul ce avea să se dea cu prilejul serbărilor „Asociațiunii“. Dirigentul dimisionase, zilele festive se apropiau un pași repezi, repetițiile trebuiau urmate zilnic neîncutat, ca în timp de trei o luni să li se poată da oaspeților Sibiului ceva demn de bunul renume al Reuniunii. Energiei și buneii cumpăniri a președintelui Dr. Stroia, priceperii deosebite pentru lipsurile reuniunii a membrului comitetului ei Dr. Brediceanu și mândrii desinteresate a întreg comitetului ei se datoră că s'a putut găsi tocmai la timp oportan persoana, în lipsa căreia mersul regulat al reuniunii fatalmente trebuia să stagneze pentru o vreme oare care.

Când dl *Liviu Tempea* a primit sarcina de dirigent al Reuniunii noastre, oredm că a fost un moment de dublă mulțumire. Reuniunea s'a găsit un bun mășur de care avea mare nevoie, iar dl Tempea a găsit un teren acomodat pentru dezvoltarea talentului dsale de diri-

gent. Această părere a noastră o confirmă pe deplin reușita concertului dela 12 I. c. Sala cea mare dela „Gesellschaftshaus“, cu desăvârșire plină, a primit cu sincere aplauze toate prestațiile Reuniunii și a soliștilor ei. O singură mișcare prea viuă ar fi să o remarcăm, care a supărat, nu numai pe debutanți în prima linie, ci și pe orice ascultător serios al concertului. Înțelegem mișcarea prea vie a ușilor salei din partea unor persoane, care par a nu fi înțeles încă, că arta se poate gusta numai în liniște complectă.

Întâiul punct din program: „Vino'n codru“ și „Inșirăte-mărgărite“, cântece a capella pentru cor mixt de Huber, sunt numere vechi din repertoriul Reuniunii noastre. Executarea lor a fost desăvârșită, cum numai sub magica baghetă a unui Gheorghe Dima am mai avut rar delicioși să ascultăm aceste fascinate compoziții. În special strofa a doua, la care dispăruse „febra laternă“ a coriștilor, a fost atât de fin și discret nuanțată, cât farmecul *otvistel*or neuitatului Eminescu, transmise auditorului prin expresiva simțire a compozitorului a determinat un efect covârșitor de sugestiv asupra publicului. „Inșirăte-Mărgărite“ a dat apoi expresia potrivită versurilor de basm ale marelui visător Alexandri. Dna *Triteanu*, celebra noastră cântăreață, azi distinsă nu numai de Români și străini, ci și de primul Rege al României, n'are lipsă de

cuvântul nostru palid pentru aprecierea concursului ce a binevoit să-l dea Reuniunii pe care o iubește, și care o adoră. Duetul din „Der fliegende Holländer“ de Wagner e destul un cap de operă, cât se mai putem spune prin cuvinte, ce o *Veturia Triteanu* exprimă prin talentul ei! Atât ne este permis să admirăm bravura fratelui dnei Triteanu, ș dlui Octav *Mureșianu*, care s'a menținut virtuos alături cu celebra artistă în duetul fraternal.

Cântecele dlui Tempea: „Rugăciune“, și „La arme“ au fost de dublu interes pentru publicul ascultător. Întâi, că dl Tempea ni s'a prezentat de prima dată ca compozitor și ca dirigent într'o singură persoană. Reușita a fost pe urmă splendidă, atât pentru artist, cât și pentru măstru. În deosebi „La arme“ (cuvintele de Eminescu) a trebuit repetată. Compoziția în sine își repetă efectul din vers în vers și s'ajunge punctul culminant în rândul ultim al strofelor. Executarea a fost la culme și aplauzele nu mai conteneau.

„Schubert Liszt, Soirées de Vienne“ și Scarlatescu: *Variațiuni românești* executate la pian de dl I. Tempea, ni-au adevărit fama de eminent pianist, ce se răspândise asupra dlui Tempea. O tehnică frapantă. O apercipiune desăvârșită pentru frumos, pentru frumosul adevărat superior, nu pentru frumosul, ce place fiecăruia. Nu pentru acel plăcut stimulent de senzuri, pe care mulți la noi îl confundă cu frumo-

sul în artă. Adecă îl amestecă cu ce este delicios la auz, și ce este genialitate în compoziție. Dl Tempea înțelege pe autor și nu confundă senzația de efect cu arta, și de aceea interpretarea dsale este de o corectitate desăvârșită.

Variațiunile românești de Scarlatescu executate de dsa ni-au dat cea mai bună probă, că dl Tempea nu caută efectul, ci simte și înțelege frumosul din compozițiile autorului pe care-l reproduce cu măiestra-i tehnică la pian. Dacă incontestabil produce un strănic efect asupra auditorului, acest efect nu e căutat, ci acest efect dl Tempea îl câștigă prin talentul dsale de pianist excelent, care răpește pe ascultător pe nesimțite. — Variațiunile lui Scarlatescu au fost bizate de public și eminentul pianist a fost acamat să le repete în aplauzele nesfârșite ale publicului mulțumitor.

Restul programului: două cântece de Gheorghe Dima: „Copilă tinerică“ și „Cireșele“ de Popovici-Bayreath au stat în rând cu celelalte prestațiuni și corul s'a menținut până la fine la nivelul, la care l-a știut ridica vrednicul dirigent, căruia îi dorim o continuare a succeselor, în mijlocul nostru, cu care și-a început seria la primul concert din seara de 11 Oct.

E. B.

Congresul național-bisericesc.

Sedința a șasa.

Tinută Joi, 21 Octombrie n. Preșident I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu. Notar de sedință Dr. I. Papp.

Notarul G. Breban cetește procesul verbal al sedinței trecute. Să verifice.

Notarul general Mateiu Voileanu prezentează raportul consistoriului mitropolitan, prin care se prezintă regulamentul pentru parohii. Se predă comisiei bisericești.

Deputatul Mihail Veliciu cere concediu pe restul sesiunii. Se acordă.

Înainte de a se intra în ordinea de zi face P. C. Sa Arhimandritul Vasile Mangra propunere, ca consistorul mitropolitan să fie îndrumat să facă pașii de lipsă pentru a se da în posesiunea mitropoliei moșia Merișeni din România, donată în anul 1700 mitropoliei gr. ort. române din Alba-Iulia.

Propunerea se declară de urgentă și se votează fără discuție.

Votezarea e următoarea:

Biserica ortodoxă română din toate țările locuite de Români a format și formează o unitate spirituală prin limba liturgică, cărțile rituale și prin învățământul său religios, guvernându-se și azi după aceleași legi canonice. În temelul acestei unități morale, Voi voii țărilor românești au ridicat în vremile trecute numeroase așezăminte religioase: biserici și mănăstiri pe pământul patriei noastre, înzestrându-le cu bogate donațiuni pentru susținerea lor.

Vechea Mitropolie ortodoxă română de Alba-Iulia a fost zidită și înălțată din temelie de către Mihai Viteazul, și Voivodul Constantin Brancovanu, prin hrisovul dela anul 1698 i a legătuț și asigurat anual 6000 de bani, dăruindu-i și moșia Merișeni în județul Argeș, prin hrisovul din a. 1700.

Considerând, că această danie Voivodul Constantin Brancovanu a făcut-o Mitropoliei ortodoxe a Transilvaniei ca „să i fie de întărire și ajutor pentru toate timpurile” și fiind-o pe această sf. mitropolie că se „învaluește ca o corabie în mijlocul valurilor mării, fiind între multe feluri de eretici necredincioși și se năpăstuește dela dânzii în multe chipuri”.

Considerând, că prin hrisovul citat din 1698 Principele Constantin Brancovanu a legătuț cum însuș spune „ca fiește care dintr'aleși de Dumnezeu blagocestivi domni, care ar ajunge în vremea stăpânirii sale în arma domniei noastre domnind și stăpânind soaulul acesta (al Țării românești), au din sângele neamului nostru, au dintr'altul străin, dintru a sa avuție, care dela Dumnezeu i-ar fi lui dată, să nu să îndoiască cu firea ca să fie lipsită această sfântă mitropolie de acest număr de bani, ci sau după numărul cel mai sus zis, au și cu mai mare sumă, precum fi va îndura Dumnezeu” să-o miluiască „iar moșia (Merișenilor) să fie toată pe seama sfintei mitropolii de întărire și neclătită în veci”.

Considerând, că sinodul bisericii ortodoxe din Ardeal ținut în 24, 25 și 26 Octombrie 1860, a cerut prin petiția adresată de către marele Arhiepiscop Andrei Șaguna Principei domnitor al Țării-românești Alexandru Ioan Cuza, a se renoua dania care a fost făcut-o mitropoliei noastre principele Constantin Brancovanu: Pe temelul acestor considerante Consistorul mitropolitan se autorizează a lua toate demersurile și a cerea toate mijloacele legale și morale pentru a se reînoui prin factorii competenți această danie pentru mitropolia noastră.

Deputatul Dr. Aurel Vlad face propunere, ca membrii suplenți ai senatului bisericesc din consistorul mitropolitan să fie aleși din trei în trei ani.

La propunerea aceasta I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu face următoarea declarațiune:

„Eu am jurat înaintea lui Dumnezeu, a Maiestății Sale și a bisericii, să țin cu sfântenie așezămintele bisericii noastre, și dacă așa simțiți cu dorința unora dintre domniile voastre, mă tem de grea răspundere. De aceea, dacă d'voastră eți scoate din consistor pe asesorii suplenți din senatul bisericesc, aleși de congresele anterioare și întăriți din partea mea și a fericitului meu antecesor, eu n'as îndrăsnii a întări pe cei din nou alegânzi, în locul celor ce s'ar lăsa afară, până când nu aş consulta sinodul episcopesc, dacă și cum s'ar putea desvalida din punct de vedere canonic întărirea dată pe viață a acelor asessori”.

Propunerea deputatului Dr. Vlad se declară de urgentă. Vorbește la obiect P. C. Sa Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu. Vede în propunerea făcută o abatere dela lege. La noi dătătoare de directivă au să

rămână canoanele. Să nu se provoace deci conflicte între congres și Arhiepiscopul. Propune să fie respinsă propunerea lui Dr. A. Vlad.

Deputatul I. A. de Preda încă e pentru respingerea propunerii făcute de deputatul Vlad.

Deputatul Dr. Nicol. Oncu nu află nici o deosebire între asesorii ordinari și cei suplenți. Și unii și alții au aceleași drepturi și datorințe. Nu află deci de acceptabilă propunerea făcută.

Protopresbiterul Vasile Damian acceptază părerea Excelenței Sale.

Propunătorul Dr. Vlad retrage urgența și cere să fie predată propunerea se comisiei. Nu se primește retragerea urgenței. Se cere încheierea discuției.

Dr. George Dobrin e pentru propunerea P. C. Sale Arhimandritului Dr. Pușcariu, și roagă pe dl Vlad să-și retragă propunerea.

Propunătorul își apără propunerea. Se ordonează votare nominală. P. C. Sa Arhimandritul Pușcariu își formulează contrapropunerea astfel: Asesorii suplenți din senatul bisericesc al consistoriului mitropolitan să fie aleși și în viitor pe viață.

La votarea nominală se dau 55 voturi pentru propunerea Arhimandritului Pușcariu, iar 14 voturi contra. Se declară respinsă propunerea deputatului Vlad. Nu au votat deputații Nicol. Ivan și Nicolae Borzea. Absenți 20 deputați.

Se procedează acum la alegerea asesorilor din senatul școlar și cel episcopesc al consistoriului mitropolitan, și la întregirea senatului bisericesc al aceluiaș consistor.

Prezidiul numește bărbați de încredere pe Arhimandritul Musta și Mangra și pe deputatul Part. Cosma.

La apelul nominal răspund 72 deputați, cari își depun listele de votare în urnă.

Făcându-se scrutiniul se declară aleși următorii:

a) În senatul bisericesc asesor ordinari P. C. Sa Protosincelul Dr. E. R. Roșca cu 71, iar asessori suplenți: Vasile Damian cu 68, Procopiu Givulescu cu 42 și Dr. Ioan Lupăș cu 39 voturi.

I. P. S. Sa Mitropolitul declară, că întărește pe toți cei aleși, cu excepția dlui Dr. Ioan Lupăș, care nu putea să fie ales, după ce nu e încă nici paroh.

b) În senatul școlar asessori ordinari: Dr. Miron E. Cristea cu 71, Andrei Bărbănteanu cu 71, Roman R. Ciorogariu cu 44, Dr. Iosif Gall cu 71, Vasile Goldiș cu 68 și Dr. V. Braniceș cu 57 voturi. Suplenți: Dr. Ioan Mișu cu 70, Dr. Nicolae Comșa cu 45, George Szerb cu 71, Dr. Stefan Petrovici cu 69, Dr. Nestor Oprescu cu 69 și Gerasim Sârbu cu 43 voturi.

Se declară toți aleși.

c) În senatul episcopesc, asessori ordinari: M. Voileanu cu 71, Part. Cosma cu 71, Dr. George Popoviciu cu 70, Dr. George Dobrin cu 71, Aurel Novac cu 71 și Nicolae Zigre cu 71 voturi. Suplenți: Dr. Ioan Stroia cu 70, Ioan Droc cu 71, Dr. Liviu Lemény cu 71, Dr. Ioan Șenchea cu 46, Mihail Veliciu cu 70 și Dr. Petru Corneanu cu 67 voturi.

Se declară toți aleși.

P. C. Sa Protosincelul Dr. Eusebiu R. Roșca, mulțamește congresului pentru alegere și I. P. S. Sale pentru întărire.

În numele comis. organizatoare refereseză acum Dr. G. Dobrin asupra propunerii consistoriului mitropolitan, de a se procura pentru catedrală tabloul în mosaic a marelui Șaguna din fondul adunat pentru monumentul lui Șaguna, și cere aprobarea propunerii. Congresul decide în acest înțeles.

Același raportor refereseză în chestia pașilor întreprinși din partea episcopatu lui nostru, ca legea congruei să fie modificată conform intereselor bisericii noastre. Propunerea consistoriului, de a se înființa fonduri în fiecare parohie pentru dotarea preoților, să primește, iar Arhiepiscopul li să exprime mulțumită pentru pașii întreprinși.

Deputatul V. Goldiș face propunere întregitoare, ca consistorul mitropolitan să adune datele despre felul cum să execute legea congruei și să facă apoi remonstrație la guvern, dacă se va convinge, că executarea legii se face în mod vătămător pentru biserica noastră.

Ambele propuneri se primesc, după ce și I. P. S. Sa da unele lămuriri în chestia aceasta.

În numele comisiei speciale refereseză Dr. G. Popoviciu, în chestia rugării consistoriului dela Oradea-mare, de a i se da cuota din fundațiunea lăsată de Șaguna pentru înființarea a două episcopii noi, și administrată la mitropolie. Se primește propunerea consistoriului mitropolitan, de a se da ca împrumut consistoriului dela Oradea mare suma trebuincioasă.

Sedința se ridică la orele 12 și jumătate, anunțându-se cea proxima pe Vineri la orele 9 dimineața.

Dela sărbările centenare.

Discursul protopresbiterului Dr. I. Stroia, la desvâlirea bustului lui Șaguna.

Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, cari v'au grăit vouă cuvântul lui Dzeu, la a căror săvârșire a vieții privind să le urmați credința.

Ap. Pavel către Evrei 13, 7.

În. Pr. Sf. de arhiepiscop și mitropolit! Pr. Sf. de episcop! Mărit congres și iubț popor!

Stau înmărmurit în fața acestui monument.

Marmora și peatra, din cari e alcătuit nu vorbesc. Dacă ar putea vorbi, ni-ar spune cu glas puternic:

Aici odihnește luptătorul neobosit, care cu glas de proroc a chemat la nouă viață poporul și biserica sa.

Aici e îngropat părintele nostru, care a reînviat din cenușe o biserică strivită și un neam îngenunchiat.

Aici e apostolul și reîntemeietorul bisericii noastre cele vii, care ni a făcut intrare în pământul făgăduinței.

Aici e conducătorul, care ni-a elupat drepturi, pentru cari strămoșii nostri înzadar au sângerat.

Aici își așteaptă ziua învierii marele arhiepiscop Andrei Șaguna, a cărui nume fiecare ortodox, fiecare român de bine, cu pietate trebuie să-l rostească.

Din ziua, în care pronia dzească ni l-a trimis, el a fost întruparea aspirațiilor noastre, el steaua conducătoare, el soarele care ni-a luminat cărările, el soarele, care cu razele sale ni-a încălzit inimile și ni-a întărit sufletele.

Genul său ni-a reorganizat biserica prefăcându-o în o fortăreață puternică, în care ne este dat să năzualm cu nădejde spre adevărata fericire creștinească.

Din ostenele lui trăim și din rodul muncii lui gustăm. Iar când vijeliile grele să descară asupra noastră, în fortăreața lui Șaguna ne retragem, și aici găsim scut, scăpare și mângăere, așteptând liniștirea și potolirea văzduhului turburat.

Nu mă simt chemat, dar nici nu este scopul meu a espune aici viața și faptele marelui Andrei. Bărbați competenți, istorici renumiți, martorii oculari și urmașii lui vrednici în scaun, au arătat și acum și alte dăți, prin vorbiri și scrieri clasice, meritele lui neperitoare pentru biserică și neam.

Mie mi-a revenit azi cinstea să predau bisericii din Râșinari, în fața Preasfințitelor noștri arhiepiscopului și mitropolitului nostru congres național-bisericesc și în fața poporului adunat, acest bust modest spre a-l îngrijii și păstra cu vrednicie, ca pe niște moaște sfinte.

Și această predare nu o pot face mai potrivit decât prin frumoasele și multgrăitoare cuvinte ale apostolului Pavel cuprinse în epistola sa către Evrei (13, 7): „Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, cari v'au grăit vouă cuvântul lui Dzeu, la a căror săvârșire a vieții privind să le urmați credința”.

Viața marelui arhiepiscop Șaguna este o viață desăvârșită, care a săpat adânci și neperitoare brazde în viața noastră românească, dar mai ales în viața bisericii noastre. Succesele sale uriașe pe toate terenele, instituțiunile create de el și bunătățile cari prin aceste s'au revărsat și neîntrerupt să revărsă și azi asupra noastră, ne conving tot mai mult în credință că marele arhiepiscop sufleteste și azi e între noi. Și el și trăește și vicin și trăi în instituțiunile sale. În sufletele noastre s'a instăpânit credința, că el nu numai trăește, ci și veghează, vede și cunoaște suferințele noastre, luptele ce le purtăm pentru limbă și lege. Sufletul lui saltă de bucurie, când vede că ținem cu sfântenie la aceste prețioase bunuri hărăzite nouă din strămoși. Și iarăși văzând îndoelnicii, puțin credincioși și indiferenți față de instituțiunile create de el, să mănește și se roagă pentru îndreptarea celor căzuți în păcatul îndepărtării dela calea croită de el, unica, siugura ducătoare la mântuire.

Să ne ridicăm dar privirile către figura măiestoasă și impozantă a marelui Șaguna și cu simțiri premenite, cu sufletele curățite să-i dăm venerațiunea, de care demn s'a făcut prin viața și faptele sale neperitoare.

Să-i ridicăm în inimile noastre monumentul neperitor al recunoștinței și al însuflețirii pentru năzuințele și creațiunile lui, și urmându-i credința să ne arătăm înaintea lui Dzeu și a lumii vrednici de el.

Și când peatra și marmora, acest neînsemnat semn al venerațiunii noastre, s'ar nimici, și atunci să peregrinăm la acest mormânt al lui, să ne întărim în credința lui, să ne inspirăm din faptele lui și din

țaria convingerilor lui, din străduința fără margini ce a pus penru noi și pentru binele nostru. Preoții să vadă pe modelul slujtorului sfântului altar, învățătorii, înainte de el nesocotiți, prin stăruințele lui ridicați la valoare, să vadă pe neobositul dascăl al culturii noastre religioase-morale, iar poporul de care a purtat el atâtea grije luptând, asudând și alergând cu primejduirea vieții, pentru a-i crea o soartă mai fericită, să vadă pe păstorul său bun, care toată viața sa, toată tihna, tot avatul său, ba sufletul său și a pus pentru poporul său, și toți împreună legământ sfânt să facem, că ne vom întocmi viața dupăcum el ne a povățuit și învățat, ca un adevărat trimis și proroc al lui Dzeu.

Să ascultăm glasul lui profetic deșus în scrierile sale folositoare și în alcătuirile sale, care neîntrerupt ne cheamă la muncă nepegetată și la îndeplinirea bărbătească a datorințelor față de lege și neam.

Acesta este cel mai strălucit monument, prin care cu vrednicie vom sărbăda centenarul marelui Andrei.

Iar ție, fericită comună Râșinari, vouă harnici cetățeni ai acestei comune, pe cari v'a distins fericitul arhiepiscop mai mult decât pe toți fiii săi, vă predau acest bust modest spre păstrare pentru toate timpurile. Primiți-l cu vrednicie. Descoperiți-vă capul cu pietate, când vă apropiați de acest monument. Grijiți mormântul, care ascunde osemintele celui mai mare bărbat al bisericii și neamului nostru. Veghiți și nu adormiți ca odinioară străjarii, ca nu cumva mâni păgâne să se atingă de el, căci răspunderea voastră este mare înaintea lui Dzeu și înaintea neamului.

Curat și sfânt de Preasfințitii noștri Arhiepiscop și mitropolit, rugând pe Dzeu să vă lumineze și să vă întipărească în sufletele voastre, că vouă v' a dat cea mai mare comoară a trecutului bisericii noastre.

Iar tu Doamne, care ne vezi încunjurând acest monument, caută din înălțime și trimite-ne Duhul înțelepciunii, al temerii de Dzeu și al țării credinții, ca urmând sfaturile iubitelui tău trimis, să te preamărim pe tine acum și în vecii vecilor.

Dela congres.

Concluzul luat în chestia înființării nouălor episcopii.

La propunerea comisiei speciale, emisă de congres în cauza înființării episcopii, congresul a votat în sedința de Mercuri, 20 Octombrie n. următorul proiect de conclud:

Cu convocare la concludul congresual nr. 64 din anul 1900, referitor la înființarea nouălor episcopii gr. ort. române în Cluj, Oradea-mare și Timișoara, ca un pas înainte în efectuarea acestui conclud — acum în privința teritoriului și a chestiei de împărțire a fondurilor și fundațiilor între episcopii vechi existente și între cele nouă înființându, congresul decide în următorul mod:

1. Diecesa înființându la Oradea-mare se va constitui din toate protopopiatele, cari stau astăzi sub jurisdicțiunea consistorului din Oradea-mare, cu teritoriul lor de astăzi.

2. Episcopia înființându în Timișoara se va constitui:

a) din protopopiatul Timișorii și al Comloșului-mare dela diecesa Ardealului și din protopopiatul Ciacovei, Panciovei, Vârșetului și Buzășului, dela diecesa Caransebeșului, toate acestea 6 protopopiate cu întreg teritoriul lor de astăzi;

b) din protopopiatul Lipovei și al Belințului, — cu excepțiunea comunelor bisericești mai jos înșirate, cari aflându-se pe teritoriul comitatului Caraș Severin trec dela diecesa Caransebeșului;

c) din comunele bisericești Biserica-Albă și Naideș, cari aflându-se pe teritoriul comitatului Timișului, trec dela diecesa Caransebeșului la diecesa Timișorii.

Din protopopiatul Lipovei și al Belințului trec următoarele comune bisericești la diecesa Caransebeșului, și adevă, din protopopiatul Balințului comunele: Balinț, Bara, Cladova, Cutna, Dobrești, Fădimac, Lăcușnic, Leucușești, Răchita, Radmanești, Tărgoviște, Remetea-Lungă, Mănaștur, Ohabr-Lungă, Ierșnic, Bunea, Dubești, Topla, Padurani, Coșteiul-mare, Coșteiul-mic, Gruin cu filia Părul și Jăbar; din protopopiatul Lipovei: Spata, Bacamezeu, Bata, Birciș, Bruznic, Buza, Căpolnaș, Căprioara, Țela, G. G. Lalașinț, Ostrov, Ohaba-sârbească, Pojaga, Sălciva, Valea-mare, Vereșmart și Zibală. Toate aceste comune 40 la număr — trec cu întreg teritoriul lor de astăzi.

3. Diecesa Clujului se va constitui pe teritoriul de astăzi al arhiepiscopiei, și adevă din următoarele protopopiate cu întreg teritoriul lor de astăzi, și adevă: Alba-

Iulia, Abrud, Câmpeni, Lupşa, Tarda, Cluj, Unguraş, Cetatea-de-piatră, Solnoc, Dej, Bistriţa, R. Ghin şi Maraş-Oşorhei, 13 la număr.

Nouele episcopii se vor înfiinţa cu numărul sufletelor cari se vor afla în timpul înfiinţării faptice pe teritoriul lor.

De aceea la împărţirea fondurilor şi fundaţiunilor între diecezele vechi şi între cele nouă se deosebeşte pentru fiecare diecesă numărul credincioşilor care rămâne la diecesa veche şi numărul credincioşilor, care trece la episcopia nouă, şi în proporţia credincioşilor se împart fondurile şi fundaţiunile.

Cvota din fonduri şi fundaţiuni ce trece la episcopiile nouă — se predă prin întervenirea unui comisar al consistorului mitropolitan la timpul care-l va decide consistorul mitropolitan. Casuri de controversă şi divergenţă între episcopiile vechi şi între cele înfiinţându-se cu privire la natura şi împărţirea vre-unui sau altui fond sau fundaţiuni, precum şi cu privire la mărimea vre-unei cvote — le va regla şi decide congresul din cas în cas la cererea unei sau altei diecese.

Consistorul mitropolitan se îndrumă la timp potrivit a lua dispoziţiunile necesare pentru efectuarea acestui congres.

NOUTĂŢI.

Parastas. Măne, Sâmbătă, în 10 crt. la orele 9 se va celebra parastas pentru fericitul arhiepiscop şi mitropolit *Miron*, răposat în 4 Octomvrie 1898.

† **Dr. Gustav Lindner**, consilier regeşc, prof. universitar în pens., deputat în parlamentul ungar şi unul dintre conducătorii poporului săsese, a încetat din viaţă aici în Sibiu în vârstă de 73 de ani. În mormântarea decedatului se face astăzi Vineri, în 22 Oct. n. la orele 3 în cimitierul central. Odihnească în pace!

Desfiinţarea examenelor de maturitate. Ministrul de culte şi instrucţiune publică, contele Apponyi, a adus o hotărâre foarte importantă privitoare la examenele de maturitate (baccalaureat) dela şcolile comerciale: în înţelegere cu ministrul de comerţ, contele Apponyi a hotărât să urce cursul de 3 ani al acestor şcoli la 4 ani, dar totodată să desfiinţeze examenul de maturitate la toate şcolile comerciale superioare.

Condamnare. Pentru un articol apărut în „D. U. Volksfreund“ din Timişoara, redactorul *Victor Orendi-Homenau*, a fost condamnat la două luni temniţă de stat şi 400 coroane amendă. Apărătorul a apelat.

Jubileu. Dl *Ion Kalinderu*, cunoscutul luptător pentru îmbunătăţirea traiului ţărănimii, şi-a sărbătorit jubileul de un pătrar de veac, de când ocupă postul de administrator al domeniilor Coroanei. Dl Kalinderu a dezvoltat în acest timp de 25 de ani o largă activitate pe terenul economic şi cultural al ţării româneşti. La urările de viaţă lungă şi sănătate ce i se adresează cu acest prilej, se unesc Românii de pretutindenea.

Faptă generoasă. Răposatul medic cercual *Dr. Titu Hengye* din părţile Sătmărulei şi-a lăsat prin testament averea sa nemişcătoare în valoare de 80 de mii coroane capitului gr. cat. român dela Oradea-mare, ca să împar.ă din venitele ei stipendii universităţilor române gr. cat.

Blériot, aviatorul francez, a făcut Dumineca trecută în Budapesta trei sboruri reuşite, fiecare a durat cam 10 minute. Pe câmpia dela Rákoss, unde szi se fac exerciţiile militare, s'a adunat un public de vre-o 2 sute de mii, care a făcut ovaţiuni nesfârşite lui Blériot. A fost de faţă la ascensiune şi arhiducele Iosif cu familia sa, fiind salutat la venire şi la plecare cu imnul casei domnitoare „Gott erhalte“. Arhiducele a cerut să i fie prezentat aviatorul francez. Blériot a fost primit cu multă simpatie de familia arhiducelui şi a explicat modul de funcţionare al maşinii sale. Cu prilejul unei serate Blériot a vorbit despre sborul său şi despre aparatele sale, şi că va deschide o şcoală de aviaţiune la Bordeaux. Dela Budapesta aviatorul a plecat la Viena, unde va face o nouă ascensiune. Aero-planul său l-a cumpărat contele Károlyi cu 35 de mii coroane. Blériot este aşteptat şi la Bucureşti.

Ziar pentru ţărani. Dela anul nou 1910 va apărea în Vălenii-de-Munte un ziar făcut anume pentru ţărănimia română de pretutindenea.

Din Bucovina. Primim din Cernăuţi ştirea îmbucurătoare, că deputaţii români bucovinensi au ajuns la o înţelegere: cei trei deputaţi *bar. C. Hormuzachi, Simionovici şi Isopescul*, cari eşiseră din partid, acum au intrat din nou în partidul naţional român aflător sub conducerea distinsului bucovinean *Dr. Iancu Flondor*, ca împreună să lupte pentru înaintarea poporului român din Bucovina.

Caz de moarte. O telegramă din Turin vesteşte moartea celebrului profesor *Cesare Lombroso*. Născut în Verona în 1836, a studiat medicina în Turin, a făcut în calitate de medic militar campania din 1859, iar după trei ani a ocupat catedra de psihiatrie în Pavia. În vremea din urmă era profesor de medicina legală şi psihiatrie în Turin. S'a făcut vestit prin scrierile sale asupra psihologiei criminale, unde încearcă să esplice cauzele crimelor din însaşi constituţia corporală a criminalului, dobândită prin moştenire şi atavism. A publicat multe lucrări, între care „Geniu şi nebunie“ ş. a. sunt traduse în toate limbile europene.

Pentru paza Ţarului, care călătoreşte în Italia, s'au luat măsuri extraordinare: în Turin s'au concentrat 8000 de soldaţi, s'au trimis 500 de poliţişti italieni şi ruşi, ca să apere ordinea, la Raconigi, unde Ţarul va sosi în 23 l. c. Sâmbătă, iar în 25 va pleca spre Sicilia împreună cu regele Italiei, care îl va însoţi până la Messina.

Dări ridicole. Statul Newyersey din America are de gând să introducă mai multe categorii de dare pentru — barbe. O barbă în dimensiune obișnuită va fi taxată cu o dare de 5 dolari pe an. Barba „în furculiţă“ şi fără mustaţi va plăti 50 de dolari. Cea mai mare dare va trebui să plătească barba roşie... Bărbaţii din Newyersey n'au decât să umble raşi, dacă vor să fie scutiţi de dările acestea cu adevărat americane.

La fondul „Andrei baron de Şaguna“ pentru ajutorarea văduvelor şi orfanilor, al Reuniunii meseriaşilor sibiieni au mai dăruit: *Dr. Nicolae Bălan*, prof. sem. 1 cor.; *Aurel Nistor*, paroh, (Arpat) soţia sa *Maria n. Micu* şi copiii lor *Aurica* şi *Bojor*, 1 cor. 50 bani; *N. Dunăreanu*, profesor, 1 cor.; *Victor Stanciu* prof. la şcoala civilă a „Asociaţiunii“ 1 cor. şi *Vic. Tordăşianu*, prez. 10 bani.

Una-alta. Cetim într-o gazetă română, nu de dincolo, ci într-una mai de aproape: „*Seghedinul n'a fost ci va fi — a zis marele Széchenyi*, când acest oraş a fost reînălădit după prăpădirea unei inundaţii“. — Cam așa a cuvântat nu marele Széchenyi, care murise de multşor, ci însuşi Maestratea Sa Monarhul nostru de astăzi, mângâind pe cei nenorociţi, când cu inundaţia dela 1879 şi zicând „*Seghedinul va fi mai frumos, de cum a fost*“.

Producţiune teatrală împreună cu joc va aranja Sâmbătă, în 23 Octomvrie st. n. 1909 în sala hotelului „Transsylvania“ din Orăştie, secţiia industrială a reuniunii economice române de acolo. Inceputul precis la 8 ore seara. Venitul curat e destinat fondului propriu. Suprasolviri marimoase s'au primit cu mulţămărită şi se vor cuita pe cale ziaristică. Ţărani vor avea joc separat. Se va da: „*Un leu şi un zlot*“, comedie într'un act, de *D. R. Rosetti (Max)* şi „*Pentru săraci*“, scenă comică, de *D. R. Rosetti (Max)*. După teatru urmează joc.

Constituire. În şedinţa sa din 10 Octomvrie c., societatea „*Petru Maior*“ a tinerimii române dela şcolile superioare din Budapesta s'a constituit pentru anul 1906/10 în modul următor: Prezident: *Sabin Evtian*, student în ştiinţe. Viceprezident: *Vasile Tampa*, student tehnic. Secretar: *Sabin D. Oprean*, stud. în ştiinţe. Notari: *Dimitrie Nistor*, student tehnic şi *Mateiu Pop*, student în drepturi. Cassar: *Audreu Ioviţa*, student la acad. comer. Controlor: *Ioan Vintilă*, st. med. Bibliotecar: *Ascaniu Crişan*, st. în ştiinţe. Vicebibliotecar: *Sebastian Bornemiss*, st. fil. Econom: *Victor Iula*, st. med. veterinar. Comisia literară: *Sebastian Bornemiss*, st. fil. *Ascaniu Crişan*, student în ştiinţe. *A. Eşca*, student în litere. *Mateiu Pop*, stud. în drepturi. *Vasile Stoica*, st. în lit. *Vas. Tampa*, st. tehnic. *Cornel Ţeicu*, stud. în drepturi. Comisia supraveghetore: *Moise Baltă*, st. în drepturi. *Sim. Borzea*, stud. tehnic. *Alexandru Măcelar*, stud. med.

A patra expoziţie de copii aranjată de „Reuniunea română de agricultură din comit. Sibiu“.

I. Programul

expoziţiei a 4 a de copii, ce se va ţinea Mercuri, la 27 Octomvrie 1909, în comuna Orlat.

1. În scopul promovării stărilor igienice şi a îmbunătăţirii condiţiilor de traiu ale populaţiunii, „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului“, va aranja Mercuri, la 27 Octomvrie n. 1909, în comuna Orlat o expoziţie de copii împreună cu distribuire de premii în bani.

2. Expoziţia se va ţinea în ziua amintită, începând dela 11 ore înainte de amiază şi până la 2 ore d. a., când va urma premiarea.

Expoziţia se va ţinea în salele şcolii române.

3. La expoziţie de data aceasta se primesc numai copii locuitorilor din Orlat cu vârsta dela 1 până la 4 ani.

4. Primirea copiilor în expoziţie se face prin comitetul aranjator local, care va publica de cu vreme dispoziţiunile luate. Comitetul poate refuza primirea, însă numai din cauze binecuvântate. Despre copiii primiţi se va compune consemnare exactă.

5. Exponenţii (mamele şi îngrijitoarele) sunt îndatoraţi a purta înşişi grijă de copiii expuşi.

6. Se vor distribui 30 premii, în valoare de 150 cor. La aceste concurge Reuniunea agricolă cu 50 cor.; Comuna politică Orlat cu 50 cor.; Institutul de credit şi economii „Brădetul“ din Orlat cu 30 cor. şi comuna bisericăscă gr. cat. Orlat cu 20 cor.

Premiile se împart astfel:

Grupa I. băeţi.

a) dela vârsta de 1—2 ani:

- 1 premiu de 10 cor.
- 2 premii de câte 5 cor.
- 2 premii de câte 3 cor.

b) dela 2—3 ani:

- 1 premiu de 10 cor.
- 2 premii de câte 5 cor.
- 2 premii de câte 3 cor.

c) dela 3—4 ani:

- 1 premiu de 10 cor.
- 2 premii de câte 5 cor.
- 2 premii de câte 3 cor.

Grupa II. copile:

a) dela vârsta de 1—2 ani:

- 1 premiu de 10 cor.
- 2 premii de câte 4 cor.
- 2 premii de câte 3 cor.

b) dela 2—3 ani:

- 1 premiu de 10 cor.
- 2 premii de câte 4 cor.
- 2 premii de câte 3 cor.

c) dela 3—4 ani:

- 1 premiu de 10 cor.
- 2 premii de câte 4 cor.
- 2 premii de câte 3 cor.

Pe lângă premiile în bani se va împărţi şi câte o broşură cu conţinut igienic.

II. Premiarea.

1. În scopul premiării se institue juriul consistător din domnii: *Dr. Nicolae Calefariu*, medic în Sălişte, totodată prezident al juriului, *Dr. Ilie Iancu*, medic, *Dr. Victor Mihai*, medic, *Dr. Nicolae Comşa*, medic, şi dna *Dr. George Prunaş*, medic, *Ioan Chirca* şi dna, *P. Draghiş* şi dna, *Pant. Lucaşa*, *Dr. P. Şpan*, *R. Simu* şi dna, *Dr. V. Stan* şi dna, *Dr. I. Storoia* şi dna, *Dr. L. Borcia*, *A. Teodor*, *A. Cosciuc*, *Vic. Tordăşianu* şi dna, *E. Verzariu* şi dna, *N. Iosif* şi dna, *N. Cărpeneşan* şi dna, *I. Popescu* şi dna, *Dr. Ghiţă Măcelar* şi dna, *Agnes n. Cristea*, *Dr. Ioan Etekeş*, medic, *Dr. I. Bucur*, medic, *Dr. I. Luşaş*, adm. prot., *Dr. N. Petra*, adv., *Nic. Togau*, protopresbiter, *Ioan Manta*, *Dionisie Aaron*, parohi, *Ioan Hanzu*, par. *Valeriu Popovici*, paroh, *Aron Flucuş*, paroh, *I. Ghişoiu*, par. şi dna *Pompilia n. Cătean*, *I. Giurgiu*, dir. şcol., *Ludovic Pesamosca*, contabil., *I. Muntean*, primar, *I. Stoică*, epitr., *I. Iliu*, notar şi doamnele soţii.

Membrii absenţi se vor înlocui prin suplenţi, aleşi din partea celor prezenţi.

2. Nu este iertat a funcţiona ca juror, când vorba e de copii proprii sau ai rudeniilor mai de aproape.

3. Jurial ia în primire lista generală a copiilor expuşi, îi examinează pe rând şi apoi se consultă asupra premiării, având comitetul aranjator îndatorirea să îngrijască, ca publicul şi exponenţii să nu înfrăurească asupra hotărârilor de luat.

4. Prezidentul juriului votează întotdeauna. La caz de voturi egale — de-

cide soartea. Asupra fiecărei premiări se votează deschilinit.

5. Exponenţii de premiat se petrec în lista premiilor, care statorită, se subscrie de prezident şi secretar, cum şi de 2 membri ai juriului.

6. Impărţirea premiilor se face în mod sărbătoresc la ora 2 d. a., ţinându-se mai întâi în prezenţa juriului, a comitetului aranjator, a exponenţilor şi publicului întrunit conferenţă:

a) medicului *Dr. George Prunaş*: Cestiuini privitoare la expoziţie de copii şi

b) a preotului *Trandafir Scorobet*, intitulată „*Evangelia prunciei*“.

7. Exponenţii premiaţi adevereşc primirea banilor prin subscrierea numelui în rubrica corăspunzătoare.

8. Copiii premiaţi se vor cântări, măsura şi fotografia.

9. Secretarul juriului compune un raport special asupra expoziţiei şi premiilor. Raportul, subscris de prezidentul şi secretarii juriului, se păstrează în arhiva Reuniunii şi se publică prin ziare.

III. Dispoziţii de premiare.

1. Scopul expoziţiei este mai ales a promova stările igienice şi a lucra la îmbunătăţirea condiţiilor de traiu ale populaţiunii. Drept aceea se va lua în socotintă nu atât intenţia vădită de a străluci cu copii anume gătiţi ca exemplare de paradă, ci mai ales hărnicia şi priceperea dovedită la ţinerea în curăţenie a copiilor şi a locuinţelor, a îmbrăcămintei, la priceperea dovedită la alimentaţie şi celelalte, cari condiţionează puterea vitală a generaţiilor viitoare.

2. Copii cu înfăţişare inteligentă şi vioi, cei sănătoşi şi fără defecte trupeşti, cei bine hrăniţi şi ţinuţi în curăţenie, cei cu bunăcuviinţă, nefricoşi şi prietinoşi, copii orfani şi din familii mai scăpătate cum şi cei din familii cu copii mai numărători, între condiţiuni egale, vor fi preferaţi.

4. Dacă cutare grupă nu cuprinde copii vrednici de premiat, premiile se pot destina pentru altă grupă mai bogată. Premiile, cari nu s'ar împărţi, revin Reuniunii.

4. Acelaş exponent nu poate dobândi în aceeaş grupă decât un singur premiu. Faţă cu cel premiat în cutare grupă, concurenţii din altă grupă au înţietate.

Din şedinţa comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“, ținută la Sibiu în 7 Octomvrie 1909.

Pant. Lucaşa
prezid.

Vic. Tordăşianu
secretar.

Teatru german.

Reprezentatiunile de până acuma ale trupei dlui director *Leo Bauer* au întimpinat complăcerea publicului sibiian, iubitor de teatru. Dovadă, că domnul Bauer a adus şi de astădată pateri bune teatrale la Sibiu. S'a dat Sâmbătă, când s'a făcut deschiderea stagiunii, comedia: *O, diese Leutnants*, repetată şi ieri, Joi, apoi Duminecă opera *Dollarprinzessin*, Luni opera *Fösterkristel*, Marţi *Königsleutnant*, comedie, şi Mercuri *Jüdin von Toledo*, tragedie. Pe Sâmbătă e anunţată opera *Herbstmanöver*.

Poşta redacţiei.

Dlul I. M. în A. Ai dreptate. Confuzia s'a născut din pricina, că sunteţi doi cu acelaşi nume. Acum s'a îndreptat şi adresa celui alt domn, care primeşte foaia la *Cohalm*, iar exemplarul dtale se trimite la *Agostin*.

Pentru recăştigarea repede

a puterilor după friguri trecute şi a altor boale slăbitoare, Emulsiunea lui Scott aduce conform experienţelor, serviciile cele mai bune.

Emulsiunea lui Scott

are gust bun, e uşor de mistoit şi se ia cu plăcere chiar şi de aceia, cari nu suportă alte preparate. De aceea şi are

Veritabil numai cu această mare — Pescarul — ca semnul garanţiei a experienţelor lui SCOTT.

Emulsiunea lui Scott

un efect mult mai mare. În ce priveşte curăţenia părţilor constătătoare şi încrederea în efect, *Emulsiunea lui Scott* e cu totul ideală şi e în general recunoscută ca Emulsiune model neîntrecută.

Preţul unei sticle originale c. 2-50. Se găseşte în toate farmaciile.

10 (330) 1-4

Nr. 496/1909.

(369) 2-3

Concurs.

In sensul veneratului ordin Consistorial din 30 Iunie v. a. c. Nr. 6870 Bis., prin aceasta se publică concurs pentru întregirea parohiei de clasa III-a Cârjiți cu filia Brețelin cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu post sunt cele statorite de comitetul parohial și fasonate în coala B. pentru dotația dela stat. Concurenții au a-și așterne supliciiile de concurs, iustruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu în termenul sus indicat, și a să prezenta în timpul și modul prescris în regulamentul pentru parohii, în vre-o Duminecă sau sâmbătoare la biserica din această parohie spre a cânta, predica și eventual a celebra sf. liturgie.

Deva, 25 Septembrie 1909.

Oficiul protopresbiterial român gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 584—1909.

[360] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III Tamașa, protopresbiteratul Ungurașului se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Doritorii de a concura la acest post, dela care să cere să aibă studii pregătitoare de 8 clase medii sunt poftiți a-și așterne rugărilor de concurs instruite conform normelor din vigoare în timpul arătat mai sus subsemnatului oficiu protopresbiterial având înainte de alegere a se prezenta în parohie în vre-o Duminecă sau sâmbătoare spre a se face cunoscuți cu parohienii prin cântare, cuvântare sau celebrarea sf. liturgii.

Fizeș-sâmpetru, 19 Sept. (2 Oct.) 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al Ungurașului în conțelegere cu comitetul parohial.

Pavel Roșca
protopop.

Albituri

pentru

Domni și Dame

în calitatea recunoscută de solide, Cravate, : : întotdeauna cele mai nouă, liferează : :

Iulius Wermescher**Sibiu**

Piața mare 13. — Str. Cisnădiei 1.

(332) 6-10

Pălării

pentru **preoți români**, netede à K 6 și 8, păroase à K 9 60, cea mai frumoasă formă, apoi din pliuș à K 10 și 12, cea din urmă nouă, ușoare, foarte frumoase și tare durabile, recomandă (372) 3-3

Carol Niedermaier,
pălărier.

Sibiu, Strada Cisnădiei 33.

Muschong, Baia Buziaș,**Apă minerală Phönix de Buziaș**

vindecă și împospătează. Ajută admirabil la boala de rărunchi și beșica udului, la catarurile cronice de rărunchi, la formări de piatră urinală și la boalele cataralice ale organelor pentru aer și a organelor de separare. Recomandată de medici. Deposit general în Sibiu la firma

Carol Albrecht.

(346) 4-10

Viță de vie altoită

americană liferează în diferite sorte, garantat curate, în asortiment foarte bogat, deja de ani ca prima și cea mai solidă cunoscută firmă (381) 1-26

Prima plantațiune de vie altoită târnăveană.

Proprietar: **Fr. Caspari.**
Mediaș, nr. 56 (Transilvania).

Rog a cere catalog ilustrat!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fiecare proprietar de vie să se informeze înainte de trimiterea comandei, la o persoană cunoscută despre incontestabila corectitudine a susnumitei firme.

Nr. 795/1909.

[380] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de paroh în parohia de clasa a III-a Ribicioara-de-sus, protopresbiteratul Zarandului se escrie concurs nou, pe baza ordinului Preaveneratului Consistor arhidiecezan data 23 Septembrie a. crt. Nr. 11150 bis., cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Petenții au a-și așterne rugărilor întocmite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătoare la biserica spre a cânta și cuvânta respective celebra.

Brad, la 28 Septembrie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Zarandului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Vasiliu Damian,
protopresb.

Nr. 559—1909.

[379] 1-3

Concurs.

In urma ordinului consistorial dte 15 Septembrie a. c. Nr. 10992, pentru întregirea parohiei de clasa II a din Oarda-de-sus, protopresbiteratul Sebeșului, devenită vacantă în urma pensionării parohului Ioan Muntean, prin aceasta se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții vor înainta cererile întocmite conform normelor din vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiterial și până cu 8 zile înainte de alegere au a se prezenta în parohie, pentru a cânta în biserică, respective a celebra și cuvânta.

Sebeș, 1 Octombrie 1909.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohial.

Sergiu Medean,
protopresb.

O vai!

La tusa, răgușală și mucărie ajută repede și sigur

Trăiască!

„Pastilele de piept ale lui Egger“

au gust bun, și nu influențează asupra apetitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani.

Deposit general și de expedare:

Farmacia „Reichspalatin“
Budapesta, VI, Váci-körút 17.

O să mă înnece de această tusa rea!

Pastilele de piept ale lui EGGER m'au scăpat repede!

Se găsește în Sibiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Carol Prissel, (345) 5-26 gust Teutsch; în Sebeș la: Vilhelm Lederhülger, Ludwig Binder, farmacia.

!!!

Am onoare a aduce la cunoștința publicului din loc și călător, că **Hotelul, Restaurantul și Cafeneaua** mea, fondate de 10 ani sub firma

Hotel Mihaiu

Saggasse nr. 11

le-am renovat spre cea mai mare comoditate a p. t. publicului.

Odăi confortabile curate

incalzire lumină electrică și serviciu dela cor. l'60 în sus. **Odaie de scaldă,** cafenea și restaurant excelent în casă!

Intotdeauna bere proaspătă și anume: bere sibiană de a lui Habermann, bere Bock de trei stejari și bere de Steinbruch, precum și **vinuri veritabile în butoiu și în sticle.**

Mulțumind respectuos pentru încrederea cea mare de care am fost învrednicit până acum, mă rog a mă învrednici cu aceeași încredere și pe mai departe, și semnez

cu deosebită stimă

Ioan Mihaiu,
hotelier și proprietar.

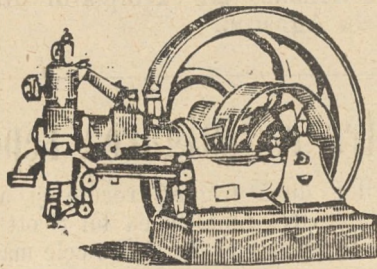
(364) 3

Sibiu (Nagyszeben) în Octombrie 1909.

Fabrica drezdană de motoare societate pe acții.

Cea mai veche și mai mare fabrică de motoare a Germaniei.

Liferează în cercuri specialiste bine cunoscutele

MOTOARE ȘI LOCOMOBILE

Benzin, ulei crud, gaz, petrolu,
precum și

Motoare cu tragere de gaz.

Noutate surprinzătoare!

Generator cu tragere de gaz universal.

Cheltueli de mânăre:

pe oră și putere de cai numai circa 1 filer.

Depositar general:

IGNÁCZ GELLÉRT & COMP.

Budapest, Teréz körút 41. Telefon 12-91.

Garanție foarte bună. Condiții de plată favorabile.

(329) 4-20

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mult ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în dată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (302) 8-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

